

Thằng Bé Ăn Xin

Nguyễn Thế Duyên

Mồng năm tết, làng khai hội mở lò đúc quả chuông cho chùa. Từ sáng sớm, cánh cổng chùa đã mở toang chào đón du khách thập phương đến dự ngày hội khai lò. Người tứ xứ kéo đến tấp nập.

Đầu xuân, trời rét ngọt, mưa bụi lất phất bay, hoa xoan rắc tím cả con đường nhỏ vào chùa làm cho lòng du khách cảm thấy chơi vơi phấn khích. Trai thanh gái lịch từng tốp, từng tốp rủ nhau đi, tiếng cười đùa vui vẻ lan khắp nơi trong cái làng quê nhỏ bé thanh bình.

Những tốp người bước vào chùa mà không một ai để ý đến một thằng bé ăn xin đang nép mình bên cây cột đá cổng chùa để lẩn tránh những làn gió lạnh đang hun hút thổi. Nó mặc phong phanh một tà áo sơ mi cáu bẩn. Trước mặt nó, một chiếc mũ vải lật ngửa dúi dỏ, bên trong tong teng hai tờ giấy một nghìn đồng. Thằng bé ngồi im đưa đôi mắt cầu khẩn ngược nhìn những đám du khách. Không một ai để ý đến nó. Đám người vui vẻ cứ hồn nhiên bước đi. Nó há mồm định cất lời xin nhưng không hiểu sao nó lại ngậm ngay miệng lại. Rất lâu, không có một đồng tiền nào vút vào cái mũ của nó. Hình như không thể chịu đựng nổi, nó vươn bàn tay khẳng khiu của mình ra khế nắm lấy vạt áo dài của một cô gái xinh đẹp có cái dáng vẻ dịu dàng đang bưng một mâm lễ vật, giọng cầu khẩn.

-Cô ơi! Từ hôm qua đến giờ cháu chưa được ăn gì. Cô làm ơn làm phúc.....

Nó mới nói đến đấy thì cô gái xinh đẹp đã cau đôi mày lá liễu, giật mạnh tà áo dài ra khỏi bàn tay nó. Giọng bức bối.

-Mày làm cái gì thế này. Bẩn hết tà áo dài của tao rồi. Rõ là xui xẻo, đầu năm đi lễ chùa mà bị mày làm ô uế thế này.

Chàng trai đi cùng không nói không rằng co chân đạp thốc vào ngực thằng bé khiến cho nó ngã lộn đi một vòng. Nó lồm ngồm bò dậy đứng nép vào bên chiếc cột đá nhìn hai người với ánh mắt sợ hãi

Cô gái quay lại phía chàng trai đi cùng.

-Anh bưng cho em cái mâm.

Chàng trai đỡ lấy cái mâm lễ vật từ bàn tay nỡ nà của cô gái, còn cô gái cúi xuống kéo tà áo dài của mình lên lấy một tờ giấy ăn cứ chùi mãi chỗ tay thằng bé vừa cầm vào như thể tà áo ấy vừa dính vào một cái gì đó quá dơ bẩn.

Một bà vải tay cầm một cái chổi từ trong chùa đi ra, bà ngó trước ngó sau rồi dúi vội vào tay nó một phẩm oản. Mắt nó sáng lên, tay run run bóc phẩm oản định ăn thì có tiếng the thé từ trong chùa vọng ra.

-Bà Lan! bà làm gì ở đấy thế?

Nghe tiếng sư chủ trì, thằng bé vội vàng dấu phẩm oản dưới tà áo, còn bà vải dơ vội cái chổi cầm trên tay lên cao cho sư trụ trì nhìn thấy.

-Bạch thầy tôi định ra quét cổng chùa.

-Bà đuổi ngay cái thằng ăn xin ấy đi. Ngày khai lò đúc chuông đừng để nó ngồi đấy làm ô uế cả chùa.

Bà vải ái ngại nhìn nó bảo nhỏ.

-Cháu ngồi dịch ra ngoài kia mà xin. Mà đừng xin những người trẻ tuổi. Họ không cho đâu. Hãy xin của những bà lão cao tuổi ấy.

Thằng bé đứng dậy nhìn bà vải với cặp mắt biết ơn rồi nó thất thểu đi ra ngồi cách cổng chùa một đoạn.

Nghe theo lời khuyên của bà vải, lần này nó chọn một bà béo tốt trạc khoảng ngoài năm mươi mặc một chiếc áo gấm đen nét mặt phúc hậu. Đi sau bà lão là hai người, một người đội một mâm lễ vật đầy tú ụ, còn một người cầm một cái khay trên đặt năm thỏi vàng ròng. Nó cất tiếng cầu xin.

-Bà ơi cứu một người phúc đẳng hà xa. Xin bà bớt chút trên mâm lễ vật kia bố thí cho cháu một ít. Cháu đói quá!

Bà ta hơi dừng lại, ngạc nhiên nhìn thằng bé. Thằng bé khấp khởi mừng thầm. Có lẽ câu "Cứu một người phúc đẳng hà xa" Của mình đã làm động tâm bà ta chăng? Nhưng nó nhầm! Bà ta nhìn nó rồi lãnh đạm hỏi lại.

-Thằng ranh! Khôn lỏi lắm! Nhưng tao bớt chút lễ vật bố thí cho mày thì mày có thể phù hộ cho tao cái gì? Tao lẽ phật, phật còn phù hộ cho tao ăn nên làm ra còn bố thí cho mày thì bằng vút đi.

Nói rồi bà ta nổ toẹt một bãi nước bọt xuống trước mặt nó và tiếp tục rảo bước.

Vừa nhìn thấy bà lão, sư trụ trì chùa đã vội vàng chạy từ trong chùa ra đón.

-Mô phật! Lâu lắm mới thấy thí chủ trở lại thăm chùa.

Bà ta cũng chấp tay kính cẩn.

-Mô phật! Mấy năm nay làm ăn liên tục thất bát. Nghe tin chùa ta mở đợt quyên góp để đúc quả chuông của chùa nên con lòng thành xin cúng dường năm lạng vàng này. Con nghe nói đúc chuông phải pha với vàng tiếng chuông mới thanh và vang.

Nghe tiếng “Vàng”, mắt sư trụ trì bỗng đột nhiên sáng rực, lão hau háu nhìn vào năm nén vàng đặt trên khay có trái một miếng nhiễu điều.

-Quý hóa quá! Phật tổ thế nào cũng chứng cho tấm lòng thành của thí chủ mà phù hộ cho thí chủ năm nay mọi xui xẻo tiêu tan làm ăn phát đạt. Nhà chùa xin nhận tấm lòng thành của thí chủ.

Vừa nói, sư trụ trì vừa vươn tay về phía chiếc khay đựng vàng nhưng một bàn tay mập mạp đeo đầy những vòng tay và nhẫn đã chặn đứng bàn tay của sư trụ trì lại.

-Mô phật! Bạch thầy! Mâm lễ vật này thì thầy có thể cho người mang vào chùa nhưng còn cái khay vàng này thì phải tự tay con bỏ vào nồi nấu đồng.

Nét thất vọng hiện rõ trên mặt sư trụ trì. Lão thu tay lại nhưng rồi rất nhanh chóng cái vẻ thất vọng ấy biến mất.

-Vâng! Tất nhiên phải thế rồi. Mời thí chủ vào chỗ đang nấu đồng.

Giữa sân chùa, một lò nấu đồng đắp cao, lửa cháy rùng rục, bốn xung quanh là, những mâm lễ vật, vàng mã bày la liệt. Hàng trăm con nhang đệ tử đang quỳ mọp cúi đầu chấp tay, sýt xoa khấn vái. Phía trước cái lò nấu đồng có đặt một hòm công đức bằng thủy tinh cho mọi người nhìn thấy hàng đồng tiền được cung tiến cho việc đúc cái chuông này.

Sư trụ trì đưa bà tín chủ lòng thành đến đứng bên cái lò nấu đồng, dơ cao tay cho mọi người chú ý. Tiếng khấn vái lặng hẳn, mọi người ngẩng lên chăm chú hướng mắt về phía sư trụ trì và bà phật tử mộ đạo. Sư trụ trì cất lời, giọng ông ta sang sảng.

-Thưa cùng toàn thể bà con phật tử! Chùa ta là một ngôi chùa lâu năm nổi tiếng linh thiêng khắp cả nước. Đức Ngài ngụ tại chùa ta đã phù hộ cho hàng trăm, hàng ngàn người đến lễ chùa này trở nên giàu có và phát đạt và đây là một ví dụ điển hình. –Vừa nói, nhà sư vừa chỉ tay vào người đàn bà giàu có. –Tôi xin giới thiệu đây là bà Phạm thị Loan một tín chủ lâu năm tại chùa ta. Từ khi đến lễ ở chùa ta, bà đã được các ngài phù hộ nên từ một người nghèo khó bà đã trở thành một bà chủ buôn bán vàng tại Hà nội. Hôm nay, nghe tin chùa ta mở hội đúc chuông, bà đã từ Hà nội xa xôi về đến tận đây cung tiến năm lạng vàng ròng cho tiếng chuông chùa ta trong và vang xa khắp bốn cõi. –Nhà sư đỡ lấy cái khay đựng vàng dơ lên cao cho mọi người nhìn thấy. Năm lạng vàng bắt nắng ngời lên một màu vàng huyền ảo. –Xin kính mời bà tự tay mình bỏ vào nồi nấu đồng năm lạng vàng này.

Bà thí chủ giàu có nở một nụ cười rạng rỡ, bà khẽ vén tà áo dài gấm, bước lên cái bục cao thò tay cầm từng thỏi vàng thả vào nồi nấu đồng. Đám đông reo hò. Họ như một lũ điên loạn đầy phấn khích. Một trận mưa nhẫn, vòng, dây chuyền được tuột ra khỏi những bàn tay nỡ nà, những chiếc cổ thanh tú ném vào nồi nấu đồng. Còn sư trụ trì nét mặt trầm ngâm nhìn trận mưa vàng ấy. Không ai biết lão đang nghĩ gì.

Thằng bé ăn xin ngẩn người nhìn đám người đang lên đồng. “Tao cúng phật, phật còn phù hộ cho tao....” Bất chợt, câu nói của bà lão giàu có vang lên trong đầu, nó nhìn đám người đang lên đồng và trong cái đầu non nớt của nó chợt nhận ra rằng: Tất cả họ đều giàu có. “Có lẽ tại họ cúng phật”. Thằng bé nghĩ thế. Bất giác nó nhìn xuống cái mũ đang để dưới đất của mình. Hai tờ giấy một nghìn nằm chỏng chơ như đang dương mắt lên nhìn. Nó cúi xuống, cầm hai tờ giấy một nghìn lên vuốt lại cho phẳng phiu rồi bước qua cánh cổng chùa đi về phía cái hòm công đức.

-Thằng kia! Đứng lại! Ai cho mày vào đây?

Tiếng quát của sư trụ trì khiến cho nó giật mình đứng lại.

-Cháu muốn cung tiến hai nghìn này cho nhà chùa đúc chuông mà.

Thằng bé chìa hai tờ giấy một nghìn ra.

-Cút ngay! Mày bắn thủ thế kia vào để làm ô ế cả chuông của chùa à.

Thằng bé cúi xuống nhìn mình. Bắn thủ thật. Nó nghĩ. Có lẽ cả đợt rét vừa rồi nó chưa tắm lần nào. Mình phải đi tắm cái đã. Thằng bé quay ra, nó hướng về phía cái đầm giữa đồng. Đi qua hàng bánh rán. Một mùi thơm sộc vào

mũi nó khiến cho cái bụng sôi lên dữ dội. Từ hôm qua đến giờ ngoài cái oản bé tẹo mà bà vải vừa dúm cho, nó chưa có miếng nào vào bụng. Thằng bé dừng lại. Cô bán hàng nhìn vào hai tờ một nghìn trong tay nó mới chào.

-Ăn bánh đi em! Bánh mới ngon lắm.

Nó đứng lặng, mắt dán chặt vào những chiếc bánh vàng ươm. Từ bên mép, một dòng nước dãi từ từ bò dài xuống chiếc cằm vêu vao nhỏ bé. Nó nghiêng răng lại rồi đột ngột vùng bỏ chạy.

*

* *

Đồng không một bóng người. Thằng bé cởi quần áo. Một cơn gió thốc đến, cả người nó co dúm lại. Nó cúi xuống thấp nhất có thể để cho cái bờ đầm che bớt đi ngọn gió lạnh hun hút thổi vào mình.

Nó cởi quần áo và dúng bộ quần áo xuống nước lấy tay vò mạnh. Mặt nước trong vắt của đầm loang ra một dải nước đục ngầu. Đôi bàn tay nhỏ bé đỏ lên rồi từ từ chuyển thành màu trắng bạch. Môi nó tím lại vì lạnh.

Giặt xong bộ quần áo, nó vắt cho kiệt nước rồi mang phơi lên bụi cây ven bờ đầm. Lội trở lại xuống dưới đầm, nó đứng lặng đi một thoáng, ánh mắt lộ rõ vẻ ngẩn ngừ. Rét! Gió! Toàn thân thằng bé rung lên mỗi khi có một đợt gió thổi qua. Nó xoay người lại, một bàn chân nó nhấc lên khỏi mặt nước định bước vào bờ nhưng nó không bước. Bàn chân từ từ hạ xuống đúng chỗ ban đầu. Nó lại xoay một nửa vòng nữa và lao mình xuống dòng nước buốt giá.

Đến nửa đêm mới dám quay lại cổng chùa. Nó sợ! Nó không phải là người vùng này. Mà có lẽ nó cũng không biết mình ở vùng nào nữa! Nó như một chiếc lá khô bị những cơn gió của cuộc đời thổi bay lán lóc đi khắp mọi miền. Cách đây ba hôm, khi nó đang xin ăn ở chợ huyện thì có một người mách nó.

-Ngày kia chùa làng Xá mở hội đúc chuông, mày đến đấy mà xin. Hôm ấy toàn những người giàu có tụ hội về đấy. Những người ăn mỳ cửa phật bao giờ cũng là những người từ tâm mà họ lại giàu có. Đến đấy xin một ngày có khi mỳ ăn được cả tháng đấy.

Thế là nó lần mò đến đây. Đêm hôm qua, đợi đến khi nhà chùa khóa cổng nó mới leo tường vào nằm ngủ ở dưới mái tam quan của chùa. Lúc leo vào, nó đã sợ chết khiếp khi thấy hai ông hộ pháp mặt mũi dữ tợn cầm thanh đại đao đứng trấn ngay ngoài cửa chùa. Đôi mắt của ông hộ pháp trợn trừng nhìn nó có vẻ hết sức tức giận. Thế mà tối hôm đó, nó đã ngủ một giấc ngon lành dưới chân ông hộ pháp dữ tợn đó. Còn ngày hôm nay! Nó lấy tay sờ lên ngực. Chỗ bị đá lúc sáng vẫn còn đau nhức.

Cổng chùa vẫn mở toang. Cái lò nấu đồng vẫn cháy rục rục và đám con nhang đệ tử vẫn vây quan chiếc lò. Có lẽ họ sẽ cầu khẩn suốt đêm nay.

Thằng bé đứng lại phía trước cổng chùa một thoáng, Nó lấy tay làm lược cào cào lại cái đầu, kéo lại vạt áo cho ngay ngắn. Rút hai tờ giấy bạc một nghìn ra, vuốt lại cho phẳng phiu và từ từ tiến lại phía chiếc hòm công đức.

- Thằng ranh! –Một tiếng quát bất chợt vang lên phía sau nó. –Mày định ăn trộm tiền công đức hả?

Tiếp theo tiếng quát là tiếng rít gió của chiếc đòn gánh. Thằng bé ngã lộn đi một vòng. Một dòng máu từ từ ứa ra hai bên mép.

-C..h..áu....C...h..áu m...u..ồn

Cánh tay gầy guộc khẳng khiu của nó nắm chắc hai tờ giấy một nghìn vươn về phía chiếc hòm công đức.

Bà vải chùa lao đến ôm thốc thằng bé lên, rồi quay sang nhà sư trụ trì giọng gay gắt.

-Sao ông lại đánh nó? Nó chỉ muốn quyên góp cho việc đúc chuông. –rồi bà cúi xuống nhìn thằng bé. –Khổ thân cháu tôi quá, để bà giúp cháu.

Bà vải gỡ hai tờ giấy một nghìn từ bàn tay nhỏ bé của nó định cho vào hòm công đức nhưng lão nhà sư chặn lại.

- Không được! Bà định làm ô uế quả chuông của chùa vì những đồng tiền bẩn thỉu này sao?

Hình như cụm từ “ Làm ô uế quả chuông của chùa” như một tiếng chuông làm thức tỉnh đám con nhang đệ tử. Tất cả bọn chúng đều nhảy dựng lên la hét làm náo loạn cả màn đêm yên tĩnh. “ Không nhận”! “Không nhận”! “ Không được làm ô uế chuông chùa”.

Bà vải đứng im, hắt vào mặt cả đám người đang náo loạn một ánh mắt khinh bỉ. Bà lão cất cao giọng.

-Trời phật nào phù hộ cho lũ độc ác chúng mày! Chúng mày không muốn nhận hai đồng tiền nhơ bẩn này phải không? Được! Nếu vậy tao đốt nó đi.

Nói rồi, bà cụ ném hai tờ giấy bạc một nghìn vào trong cái bếp lò đang cháy rùng rục. Ngọn lửa liếm vào tờ giấy bạc. Một cơn gió chợt nổi lên, thổi tung hai tờ giấy bạc một nghìn đang cháy bay lên trời. Trong đêm tối, hai tờ giấy bạc một nghìn đang bốc cháy trông như hai ngọn đèn hoa đăng cứ bay lên cao mãi và cuối cùng mất hẳn. Khi hai ngọn hoa đăng vừa biến mất, ngọn lửa trong lò chợt bùng lên dữ dội. Những lưỡi lửa bốc lên cao, réo lên những tiếng réo khùng khiếp trùm kín cả chiếc nồi nấu đồng. Chiếc nồi đỏ rực. Đồng trong nồi sôi lên sùng sục và từ từ trào ra ngoài. Người thợ cả đúc chuông kêu lên hốt hoảng.

-Đóng cửa lò mau, bớt lửa đi!

Rồi ông ta cùng với mấy người giúp việc lao đến cửa lò để đóng cửa lò lại. Nhưng muộn rồi. Một dòng đồng đỏ rực như một dòng nham thạch nóng đỏ của núi lửa đang phun trào từ từ bò trên mặt đất ngăn những người thợ đúc đồng lại. Lửa vẫn bốc cháy dữ dội. Những lưỡi lửa réo lên những tiếng kinh hồn rồi một tiếng “ Bụp” vang lên trầm và khô khốc. Chiếc nồi nấu đồng vỡ tan làm bắn những giọt nước đồng nóng chảy tung ra bốn phía như một trận mưa lửa

Cháy!

Hà nội 6 /4 /2018